

[Formanden.]

dens Løb hædrede ham med Tillidsposter inden for flere af Landbrugets Organisationer. Ved Siden af sine faglige Interesser nærede Johannes Clausen ogsaa stærke aandelige Interesser. Hertil blev Grunden lagt i hans Barndomshjem, hvor der holdtes Friskole, og Livet igennem laa Friskolens og Højskolens Sag ham meget paa Sinde.

I Landstinget havde Johannes Clausen Sæde gennem en halv Snes Aar. Han tog jævnlig Del i Forhandlingerne, særlig om Landbrugsspørgsmaal. Hans Foredrag var baaret af varm Overbevisning, og han fremførte sine sagligt velunderbyggede Indlæg paa en rolig og djærv Maade.

Landstinget har med Johannes Clausen mistet en rank og selvstændig Personlighed, og Mindet om vor afdøde Kollega vil blive holdt i Ære.

(Medlemmerne paahørte staaende Formandens Udtalelse).

Stedfortræder for 2det Medlem for 2den Kreds er Fru Nikoline Winther, Hjærtetbjærg, der i Skrivelse af 24. Juni d. A. har meddelt mig, at hun modtager Mandatet.

Uden for Dagsordenen giver jeg Ordet til den højtærede Statsminister, som vil afgive en Erklæring.

Statsministeren (Stæuning): Det er under alvorlige, usikre og urolige Forhold ude i Verden, at Rigsdagens Møder i Dag bliver genoptaget. Der er just forløbet 25 Aar, siden vi stod over for det sidste store Krigsudbrud. Mange Medlemmer fra den Tid er gaaet bort siden og er blevet forskaanet for den uhyggelige Gentagelse; andre er endnu tilbage ogsaa her i det høje Ting, som husker de uhyggelige Augustdage 1914, og som vel næppe har ventet at skulle opleve en Gentagelse.

Jeg har, som Formanden har meddelt, ønsket at give en Erklæring til Rigsdagen, nemlig den Meddelelse, at det i Dag i det afholdte Statsraad er besluttet at udstede Erklæring om Danmarks Neutralitet og ved kongelig Anordning at kundgøre, at de i Anordningen af 31. Maj 1938 indeholdte

Neutralitetsbestemmelser nu kommer til Anvendelse.

Endvidere ønsker jeg at meddele, som jeg ogsaa har gjort i Folketinget, at der er truffet de nødvendige Foranstaltninger vedrørende Hær og Flaade, saaledes at disse Institutioner kan søge at løse de Opgaver, der foreligger, til Sikring af Landets Neutralitet. Den nødvendige Beredskabsstyrke vil blive tilvejebragt i Løbet af i Morgen og nærmest følgende Dage. Flaaden er i Hovedsagen bemandet, og hvad der maatte mangle, bringes nu til Udførelse.

Jeg forstaar, at det er med dyb Sorg, vi møder som Vidner til Hærens Opmarch og Vaabnenes Anvendelse uden for vore Grænser. De Verdensbegivenheder, der er under Udvikling, kan ikke undgaa at gøre et dybt Indtryk i vort Folk, her, hvor man haabede og troede paa Fredens Sejr. Danmark har ikke nogen anden Politik over for denne Situation end den ærlige og ubetingede Neutralitet til alle Sider. Vort Formaals maa være at føre Danmark frelst igennem Branden uden at blive inddraget i noget Opgør, at bevare Landets Selvstændighed og Uafhængighed, og hertil vil det tjene, om Danmarks Rigsdag og Regering, dets Presse og Befolkning indtager en ubetinget upartisk, neutral Holdning over for de Magter, der har de Uoverensstemmelser, som nu fører ud i Strid.

En ekstraordinær Lovgivning vil blive nødvendig, Ofre vil blive krævet af Befolkningen, og vi kan beklage, at store Dele af Folket straks maa paatage sig personlige Byrder for at tjene Nationens Sag. Det vil imidlertid være Lovgivningsmagtens Sag at mildne Vilkaarene paa bedst mulige Maade for dem, vi nu paalægger de store Byrder. Vi vil sikkert igen komme til at staa over for mange Vanskeligheder, og jeg benytter Lejligheden til at opfordre Rigsdagen til at medvirke til, at Folket opretholder Ro og Orden, men ogsaa viser virkeligt Borgersind. Der vil blive udrettet, hvad der er muligt for at sikre og beskytte Borgerne. Til Gengæld bør den enkelte afholde sig fra at søge Fordel paa andres Bekostning. Saakaldt Hamstring af Varer,